

Asia: VN/26120/2023

## **Arviomuistio viranomaisia koskevista seuraamuksista tietosuojalainsäädännön rikkomisesta**

### **Lausunnonantajan lausunto**

#### **Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään**

Perustuslakivaliokunnan linjaus hallinnollisen seuraamusmaksun soveltumattomuudesta viranomaisia koskien on oikea. Viranomaistoiminta perustuu lakiin ja laeilla toteutetaan erilaisia perusoikeuksia. Perusoikeuksien toteutumiseen liittyy harkintaa niiden keskinäisestä tasapainosta. Tilanne ei ole muuttunut perustuslakivaliokunnan arviosta.

Kansainvälisestä vertailusta saksalainen pragmaattinen suhtautumistapa valvonta- ja seuraamusjärjestelmään on perusteltu. Viranomaiset toteuttavat lakisääteistä tehtäväänsä sille myönnettyllä budjettirahoituksella. Jos tähän budjettirahoitukseen kohdistuu ennakoimaton varsin korkeakin seuraamusmaksu tarkoittaa tämä sitä, että viranomaisen on sopeutettava lakisääteistä toimintaansa mikä tarkoittaa viranomaisen palvelun huonontumista viranomaisen toimialalla sen asiakkaiden/rekisteröityjen osalta. Eli kärsimään tällöin joutuisivat seuraamusmaksusta ne samat henkilöt joiden tiedollisiin oikeuksiin abstrakti loukkaus on kohdistunut. Tietosuojavaltuutetun arvio käsittelytoimien lakkauttamisen ongelmallisuudesta viranomaistoiminnan osalta kuvaa hyvin tilannetta.

Arviomuistiossa on laajasti selostettu erilaista valvontaa mikä kohdistuu viranomaisiin Suomessa. Muistiossa selostetun lisäksi viranomaisia valvovat myös aktiiviset kansalaiset ja media. Valvonta on jo nykymuodossaan tehokasta ja raskasta. Valvonnan lisäämistä valvonnan itsensä vuoksi on vältettävä. Seuraamusmaksuprosessi toisi lisää byrokratiaa. Oikeusrekisterikeskusta koskenut esimerkki kuvaa hyvin kuinka ennalta arvaamattomasti henkilötietojen käsittelytilanteita voidaan arvioida. Teknologian ja sääntelyn kehitys hankaloittaa entisestään ennakoitavaa arviointia "oikeiden" käsittelymenetelmien löytämisessä viranomamaistoiminnassa.

Säättämällä lisää seuraamuksia (rangaistuksia) viranomaisille ei varsinainen asia korjaannu. Selvityksen mukaan erityisen vakavaa ongelmaa ei edes ole olemassa. Jos seuraamusmaksuja viranomaisten osalta otettaisiin käyttöön johtaisi se siihen, että viranomaisten olisi nyt olemassa olevien rekisterinpitäjän sisäisten tietosuojasääntelyn suojatoimien lisäksi ostettava ulkopuolisia auditointeja osoittaakseen oman toimintavelvoitteen täyttymisen riskien hallinnan kannalta. Viranomaisia ja käsittelytilanteita on paljon ja taloudelliset seuraamukset tältä osin olisivat varovaisestikin arvioiden huomattavia ja pois muusta viranomaistoiminnasta.

Autiovuori Joanna  
Syyttäjälaitos

Hietanen Tommi  
Syyttäjälaitos